

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою
Національного аерокосмічного
університету ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
на засіданні вченої ради
О.В. Гайдачук
*лютого 2018 р. протокол № 7

**ПРОГРАМА
ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ**

для здобуття освітнього ступеня бакалавра
на базі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста
(скорочений термін навчання – 3 роки)

зі спеціальності

051 «Економіка»

(код та найменування)

(освітня програма Економіка підприємства)
(найменування)

у 2018 році

Харків
2018

ВСТУП

Додаткове вступне випробування для здобуття освітнього ступеня бакалавра на базі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста зі спеціальності _____ 051 «Економіка» _____

(код та найменування)

(освітня програма _____ Економіка підприємства _____)

(найменування)

відбувається відповідно до «Правил прийому на навчання до Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» у 2018 році» у формі індивідуального письмового фахового іспиту, який приймає екзаменаційна комісія з певної спеціальності (освітньої програми), склад якої затверджується наказом ректора Університету.

До додаткового фахового іспиту входять питання за темами:

- Історія України
- Політична економія
- Інформатика і комп'ютерна техніка

Перелік питань за темами наведений у програмі.

Критерії оцінювання знань

1 Результат додаткового фахового іспиту визначається за 100-бальною шкалою. При отриманні вступником 60 балів та більше він допускається до вступного випробування.

2. Вступні випробування відбуваються у вигляді тестів з відповідних тем, які генеруються за допомогою генератора випадкових чисел в кількості 20 тестів. Серед запропонованих вступнику слід обрати одну правильну. Правильна відповідь на завдання оцінюється у 5 балів, неправильна – у 0 балів.

1. Питання за темою Історія України (найменування)

1. Стародавня історія України.

Історія України як наука та навчальний предмет. Предмет і завдання курсу історії України. Історія України як складова частина загальноєвропейської історії. Поява і розселення людей на території України. Економічні зв'язки з країнами Середземномор'я та Передньої Азії. Східні слов'яни у давнину. Найдавніші писемні та археологічні джерела про походження слов'ян. Перші державні об'єднання східнослов'янських племен на Середньому Подністров'ї. Східнослов'янські племена і державноплеменні союзи VI – IX ст. Еволюція суспільного устрою східних слов'ян.

2. Українські землі у складі Великого князівства Литовського та Речі Посполитої XIV – перша половина XVII.

Зростання політичної могутності Великого князівства Литовського. Боротьба за оволодіння Галицько-Волинським князівством. Соціально-економічний розвиток українських земель у другій половині XIV – середині XVI ст. Розвиток сільського господарства, ремесла, сільських і міських промислів. Надання магдебургського права українським містам. Джерела виникнення козацтва. Місце козаків у захисті південних рубежів Великого князівства Литовського від татар і турків. Причини, час і місце заснування першої Запорозької Січі. Зміни розташувань Січей. Початок морських походів козаків у турецькі володіння

3. Українська козацька державність середини XVII – XVIII ст.

Україна напередодні та в роки національно-визвольної війни середини XVII ст. Причини, характер, рушійні сили і мета Визвольної війни. Богдан Хмельницький. Зовнішня та внутрішня політика гетьмана І. Мазепи. Останній гетьман України К. Розумовський. Обмеження козацького самоврядування на Слобожанщині.

4. Українські землі у складі Росії та Австрії (Австро-Угорщини) у XIX – на початку XX ст.

Українські землі у складі Росії наприкінці XVIII - в першій половині XIX ст. Адміністративно-територіальний устрій та регіональний поділ. Російсько-французька війна 1812 р. і Україна. Економічне становище та соціальна боротьба в першій половині XIX ст. Масонство в Україні. Декабристи в Україні. Адміністративно-територіальний устрій, регіональний поділ західноукраїнських земель наприкінці XVIII - в першій половині XIX ст.

Наддніпрянська Україна у другій половині XIX ст. Кримська війна і Україна. Піднесення антикріпосницького руху. Підготовка та здійснення селянської реформи. Виникнення та діяльність українських політичних партій в Австро-Угорщині.

5. Україна у XX ст.

Соціально-економічний і політичний розвиток України на початку XX століття. Економічна криза 1900 - 1903 рр. Політизація українського національного руху в Російській імперії. Столипінська аграрна реформа. Західноукраїнські землі на початку XX ст. Україна в Першій світовій війні. Лютнева демократична революція 1917 р. Липнева криза Тимчасового уряду та утворення української автономії. Збройне повстання у Петрограді в жовтні 1917 р. Проголошення Української Народної Республіки. Встановлення радянської влади в Україні. Соціально-економічне і політичне становище України на початку 20-х років. Конституція УРСР 1937 р. Західноукраїнські землі в 1921 -

1938 рр.. Проголошення незалежності Карпатської України. Напад Німеччини та її союзників на СРСР. Оборона Києва, Одеси і Севастополя. Бої за Донбас. Окупація України військами Німеччини та її союзниками. Вклад українського народу в розгром нацистської Німеччини. Включення УРСР у світову політику як одну із фундаторів та членів ООН. Реформи середини 60-х років ХХ ст. Поглиблення кризи тоталітаризму в СРСР (1985 - 1991рр.).

6. Україна наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст.

Спроба серпневого 1991 р. перевороту у Москві. Схвалення Верховною Радою УРСР Акту проголошення незалежності України. Загальноукраїнський референдум 1 грудня 1991 р. і вибори Президента України. Угода про Співдружність незалежних держав. Затвердження державної символіки України.

Література

1. Бойко О.Д. Історія України: Навч. посіб. – К.: Академвидав, 2005. – 688 с.
2. Борисенко В.Й. Курс української історії: З найдавніших часів до ХХ століття: Навч. посіб. – К.: Либідь, 1996. – 616 с.
3. Гудзь В.В. Історія України. Підручник. – К.: Слово, 2003. – 616 с.
4. Грицак Я. Нарис історії України: формування модерної української нації ХІХ-ХХ ст. Навч. посіб. – К.: Генеза, 1996. – 360 с.
5. Савченко Н.М., Подольський М.К. Історія України: модульний курс. Навч. посіб. – К.: Фірма «ІНКОС», «Центр навчальної літератури», 2006. – 544 с.

Питання склав

к.філ.н., доцент каф. 702
(науковий ступень, посада)

В.Б. Селевко
(ініціали та прізвище)

2. Питання за темою Економічна теорія (найменування)

1. Економічна теорія як наука

Основні етапи розвитку економічної теорії. Сучасні економічні теорії. Розвиток економічної думки в Україні. Предмет економічної теорії. Продуктивні сили (виробничі ресурси): їх структура та ефективність використання. Економічні категорії та економічні закони. Методи та функції економічної теорії. Місце економічної теорії в системі економічних знань.

2. Рушійні сили економічного розвитку

Економічні потреби суспільства та їх структура. Суспільне виробництво. Чинники виробництва та і їх взаємодія. Виробничий потенціал суспільства і обмеженість ресурсів. Система економічних виробничих відносин. Продукт та стадії його руху. Структура суспільного виробництва.

3. Економічні системи суспільства. Форми організації суспільного виробництва

Сутність і основні структурні елементи економічної системи. Типи економічних систем та критерії їх класифікації. Сутність власності. Економічний зміст і право власності. Суб'єкти та об'єкти, типи, види і форми власності. Генезис форм господарства. Натуральне виробництво. Товарне виробництво. Споживча вартість і вартість товару. Мінова вартість. Теорії вартості та їх різновиди. Закон вартості.

5. Сутність і еволюція грошей

Становлення та еволюція грошових відносин. Історія та концепції розвитку грошей. Функції грошей. Форми грошей. Грошовий обіг і його закони. Поняття інфляції. Грошова система та її елементи. Основні типи грошових систем.

6. Ринок і механізм його функціонування. Ринкова інфраструктура

Сутність ринку. Структура ринку. Класифікація та види ринків. Функції ринку. Механізм ринкового саморегулювання: попит і пропозиція, ринкова ціна, конкуренція. Еластичність попиту. Конкуренція та її роль у функціонуванні ринку. Види конкуренції. Моделі ринкової економіки. Поняття ринкової інфраструктури та її основні елементи. Біржі та їх місце в ринковій економіці. Служба зайнятості в Україні. Банки та банківська система.

7. Підприємництво і підприємство (фірма) в системі ринкових відносин

Мікроекономічний рівень і суб'єкти господарювання: підприємства, (фірми), домогосподарства. Поняття підприємницької діяльності. Функції та принципи підприємництва. Умови розвитку підприємницької діяльності. Суб'єкти, об'єкти, форми та види підприємництва. Капітал (фонди). Кругообіг і оборот капіталу (фондів). Оборот капіталу. Маркетинг та менеджмент підприємства. Сутність витрат виробництва. Класифікація витрат виробництва в ринковій економіці. Собівартість продукції, її види та структура. Прибуток: сутність та функції.

8. Відтворення і економічне зростання на макрорівні. Циклічність.

Сутність суспільного відтворення та його види. Зміст і типи економічного зростання. Нагромадження та інвестиції. Макроекономічні показники. Суспільний продукт та його форми. Виробництво, розподіл і використання національного доходу. Національне багатство України. Економічна рівновага і циклічність. Безробіття і зайнятість населення. Інфляція: причини, види та соціально-економічні наслідки. Грошові реформи. Особливості грошової реформи в Україні.

9. Доходи населення

Сутність доходів населення, їх види та джерела формування. Заробітна плата – основна форма доходів населення. Соціальні програми як джерело формування сімейних доходів населення. Пенсійне забезпечення та його види. Компенсаційна політика держави.

10. Фінансово-кредитна система

Поняття фінансово-кредитної системи. Сутність і функції фінансів. Структура та джерела формування фінансів. Державний бюджет. Місцеві бюджети. Поняття кредитної системи та її структура..

11. Економічна роль держави в ринковій економіці

Державне регулювання як складова частина господарської системи. Економічні функції держави в ринковій економіці. Сучасні моделі державного регулювання економіки. Бюджетна, податкова, грошово-кредитна політика держави. Планування, прогнозування і програмування розвитку народного господарства. Соціальна політика держави.

18. Закономірності формування та сутність світового господарства та інтеграція економіки України в світове господарство

Об'єктивні передумови виникнення світового господарства. Глобалізація сучасної світової економіки. Поняття світового господарства та етапи його розвитку. Сутність, функції та закономірності розвитку світового господарства. Світова торгівля, її види та структура. Міжнародна валютна система. Науково-технічне співробітництво. Міжнародна міграція робочої сили. Основні напрями, форми і суб'єкти зовнішньоекономічних відносин України. Природно-ресурсний потенціал. Експортно-імпортний потенціал України. Розширення зовнішньоекономічних зв'язків України.

Література

1. Горняк О.В. Экономическая теория. Учебное пособие / Под ред. Горняк О.В. – Харьков: «Бурун Книга», 2010. – 327с.

2. Гойчук О.І. Економічна теорія: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів 1У рівня акредитації./ О.І. Гойчук, Т.І.Побережець, Н.К.Болгарова, М.П.Талавира. – Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2011. – 476 с.

3. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В. Д. Базилевича. – 8- ме вид., переробл. і доповн.– К., Знання, 2012.

2. Орехівський Г.А. Політекономія: Навч.посіб. / Г.А.Орехівський. – К.: Каравела, 2008. – 296с.

3. Політична економія: Підручник / За ред. Ніколенко Ю.П. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 632с.

4. Політична економія: підр. / В.Г.Федоренко, О.М.Діденко, М.М.Руженський, О.Ф.Уткін; за наук. ред.. В.Г.Федоренка. – К.: Алерта, 2008. – 487 с.

5. Гальчинський А.С. Основи економічної теорії: Підручник / Гальчинський А.С., Єщенко П.С., Палкін Ю.І. – К.: Вища школа, 2007 – 171 с.

6. Економічна теорія: Навчальний посібник / За ред. В.О. Білика, П.Т. Саблука. – К.: ІАЕ, 2004. – 560 с.

Питання склав

зав.каф. 601, к.е.н., проф. _____
(науковий ступень, посада)

Я.В. Сафронов
(ініціали та прізвище)

3. Питання за темою Інформатика і комп'ютерна техніка (найменування)

1. Основні поняття інформатики та комп'ютерної техніки. Структура та основні пристрої сучасних ПК.

Роль інформатики та комп'ютерної техніки у сучасному суспільстві. Поняття про інформацію; її властивості. Специфічні особливості інформації у сфері економіки та менеджменту. Інформаційні системи та технології. Технічна база сучасних інформаційних технологій. Стан, тенденції розвитку та покоління ЕОМ.

2. Принципи та структура програмного забезпечення ПК.

Основні поняття, склад та структура програмного забезпечення ПК. Системне програмне забезпечення: операційні системи (ОС), програми-оболонки. Поняття про файлову систему. ОС Windows. Інтерфейс користувача, налагодження робочого простору. Робота з файлами і папками у середовищі ОС Windows. Призначення службових програм. Пакети прикладних програм.

3. Комп'ютерні мережі, їх апаратне та програмне забезпечення.

Основні поняття про комп'ютерні мережі, їх призначення та історія розвитку. Локальні та глобальні комп'ютерні мережі. Базові топології комп'ютерних мереж. Апаратні засоби локальних комп'ютерних мереж. Програмне забезпечення комп'ютерних мереж та його компоненти. Принципи функціонування комп'ютерних мереж.

4. Застосування Інтернету в економіці.

Internet: принципи роботи, система адресування, основні служби. Гіпертекстові технології. Види послуг Internet. Розподілена гіпертекстова система WWW. Інформаційно-пошукові системи. Електронна пошта та засоби ділового спілкування в Internet. Internet як глобальний електронний ринок. Платіжні системи Internet. Маркетинг і реклама в Internet. Комп'ютерна безпека та захист інформації.

5. Основи Web-дизайну.

Поняття Web-документа, його структура, складові частини та об'єкти. Організація інформації в Web-документах. Мова гіпертекстової розмітки HTML. Структура HTML-документа. Засоби пакета MS Office для створення Web-документів.

6. Системи обробки текстової інформації.

Системи опрацювання текстів, їх класифікація та функції. Підготовка текстових документів у середовищі MS Word.

7. Інформаційна технологія представлення інформації у вигляді мультимедійних презентацій.

Програма створення презентацій MS PowerPoint. Інтерфейс та типові об'єкти презентації. Дизайн слайдів. Текстові слайди. Діаграми, схеми та таблиці. Графічні об'єкти. Вставка звука та відеокліпів.

8. Технологія обробки даних у середовищі табличного процесора MS Excel.

Структура вікна MS Excel. Об'єкти MS Excel. Структура робочого листа. Абсолютна і відносна адресація комірок. Типові операції редагування електронної таблиці. Типи даних. Ділова графіка. Ведення списків (баз даних) у середовищі табличного процесора. Створення макросу за допомогою Макрорекодера в середовищі MS Excel.

9. Програмні засоби роботи з базами даних.

Поняття про базу даних (БД). Реляційна БД. Етапи проектування БД. Функціональні можливості систем управління базами даних (СУБД. СУБД MS Access.

10. Основи офісного програмування.

Мови програмування та їх орієнтація. Мова Visual Basic: алфавіт, службові слова, типи даних, змінні та константи; операції, оператори та структури проект, методи, властивості, події. Макрорекодер. Створення макросів у середовищі MSWord, MS Excel, MSAccess. Редагування макросів у вікні Code VBA.

Література

1. Ярмуш О.В., Редько М.М. Інформатика і комп'ютерна техніка. Навчальний посібник, Київ: "Вища освіта", 2006. - 359 с., іл.
2. Клименко О.Ф., Головка Н.Р., Шарапов О.Д. Інформатика та комп'ютерна техніка: Навч.-метод. посібник / За заг. ред. О.Д. Шарапова. К.: КНЕУ, 2002. — 534 с.
3. Економічна інформатика : навч. посіб. / В. А. Ткаченко, Г. Ю. Під'ячий, В. А. Рябик. – Харків : НТУ "ХПІ", 2011. – 312 с.: іл.
4. Войтюшенко, Н. М. Інформатика і комп'ютерна техніка : навч. посіб. / Н. М. Войтюшенко. А. І. Остапеч. – К. : ЦУЛ, 2006. – 568 с.
5. Інформатика: Комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології : підручник. – К. : Академія, 2003. – 704 с.
6. Лозікова, Г. М. Комп'ютерні мережі : навч.-метод. посіб. / Г. М. Лозікова. – К. : ЦНЛ, 2004. – 128 с.
7. Основи алгоритмізації та програмування: середовище VBA : навч. посіб. – Чернівці : Книги-XXI, 2006. – 430 с.

Питання склав

ст.. викладач каф 304
(науковий ступень, посада)

І.В. Трофимова
(ініціали та прізвище)

Завідувач кафедри 702

В.О. Копилов
(ініціали та прізвище)

Завідувач кафедри 601

Я.В. Сафронов
(ініціали та прізвище)

Завідувач кафедри 304

А.Г. Чухрай
(ініціали та прізвище)

Програму розглянуто й узгоджено на випусковій кафедрі економіки та маркетингу

Протокол № 6 від «19» січня 2018 р.

Програму додаткового вступного випробування для здобуття освітнього ступеня бакалавра на базі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста а спеціальністю 051 «Економіка»

(освітня програма Економіка підприємства)
(найменування)

узгоджено науково-методичною комісією Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» з галузей знань «Культура та мистецтво», «Гуманітарні науки», «Соціальні та поведінкові науки» й «Управління та адміністрування» (НМК 4).

Протокол № 4 від 05 лютого 2018 р.

Голова НМК 4

к.т.н., доц.

Н.В. Доценко